

RENOVACIÓ

Quinzenal Republicà Catalanista d'Esquerra

SUSCRIPCIÓ: Banyoles: 4'50 ptes l'any. - Fora: 7'50 ptes l'any. - Número solt: 20 cèntims. - Número atrassat: 25 cèntims.

REDACCIÓ: PLAÇA TURERS - 17 - 2.^a

ADMINISTRACIÓ: PLAÇA DE LA FONT - 5

Hi veuran clar, ara?

La vista celebrada a Madrid pel complot del 10 d'agost, ha tingut la virtut de descobrir quines eren les intencions dels revoltosos en cas d'haver triomfat. Pel que fa referència a Catalunya, no s'han pas amagat de dir que si l'èxit els hagués acompanyat, haurien anat de dret i sense contemplacions a suprimir la nostra autonomia, imposant de bell nou i per la força, el règim d'opressió que imperava durant la monarquia, contra les aspiracions de la nostra terra.

Uns militars que se subievaren per defensar «l'honor del cuerpo» i que una vegada obtingut el poder, no haurien pas dubtat en governar Espanya, sense altres normes que les que puguin donar els conceptes i pensament militarista, que ja sabem per trista experiència el resultat que donen aplicats en les funcions de governar un poble. Totes les rebeldies que avui es mantenen contra la República, no tenen altre origen que el despit de «cuerpo» o de casta, que no s'avenen encara, —i ens sembla que els costarà molt d'avenir-se— a la pèrdua de tots els privilegis inconfessables i revoltants que gaudien durant la monarquia, i que la República té l'altíssim deure d'anul·lar i suprimir per sempre. I es aixó el que haurien de veure clar, aquells ciutadans de bona fé que es deixen engrescar fàcilment per les paraules de quatre senyors, que bó i semblant que els guia un noble i enlirat propòsit d'endagar la cosa pública pels millors camins del dret i de la justícia, de fet, no els preocupa altre cosa que la defensa d'interessos particularíssims o de classe, i procuren captar-se la benevolença i simpatia d'altres classes o estaments, erigint-se en defensors d'un Dret que no han respectat mai, i en paladins d'una Justícia que han escarnit sempre.

No sabem quina garantia de bon govern poden donar uns homes que no dubten en fer una revolució, únicament per defensar l'honor de «cuerpo», sense que sigui motiu per deixar correr les seves velleitats absorbents, el transtorn que poden ocasionar a tota la vida de la nació, que —dit sigui de passada— demostra que els preocupa molt poc si els seus interessos no són els primers d'ésser tinguts en compte. De la mateixa manera que no dubtaren ni un moment en sacrificar la vida d'aquells pobres soldats, que portaren enganyats a la lluita cruenta, no dubtarien tampoc, en tractar sense consideració per llurs interessos ni per llurs persones, a tots els ciutadans que els haurien servit de trampolí per escalar el poder, si una vegada fossin dalt s'atrevissin a iniciar la mes lleu protesta contra el seu procedir despòtic o capriciós.

I tornant en el que es refereix a Catalunya, costa encara mes de comprendre, la indiferència, —més aviat gosariem dir benèvola— amb que es miràren la militarada del 10 d'Agost passat, i els incidents ocorreguts durant la vista de la causa, algun partit polític de Catalunya, que està jugant descaradament amb diversos jocs de cartes, aprofitant desaprensivament les mes avantatjoses per cada moment de joc. Malgrat ésser un partit que es diu catalanista, i que a tot hora retreu els seus trenta anys de propaganda catalanista, no ha considerat suficients tots els insults que han estat proferits contra la nostra pàtria per dedicar un comentari d'enèrgica censura, contra els militars i els advocats defensors, que no s'han amagat de dir que la concessió de l'Autonomia es un crim contra la integritat espanyola.

Cal que tots els catalans, es percatin bé, d'allà on ens portarian, homes com el general Cavalcanti, els Martínez de Velasco i els Ventosa i Calvell, units com estan tots pel seu odi a la República, i del qual no se'n escapa pas pel que es refereix als dos primers, la llibertat de la nostra terra.

Problemes Locals

L'ESTANY DE BANYOLES

EL CLUB NATACIO

Hem vist molt agraçosament, com «El Banyolí» ha iniciat una campanya pariona de la nostra a favor de la constitució d'un Club de Natació, que al nostre entendre hauria d'ésser una de les bases principals per l'atracció del turisme i donar a conèixer les belleses incomparables del nostre estany. Ho constatém així amb verdadera satisfacció, perquè seguim creient avui com sempre el que tantes vegades hem dit: Davant l'interés de Banyoles, no hi ha d'haver res més que banyolins.

Sabem que hi ha hagut una reunió preliminar, tinguda a Casa Ciutat, on concorregueren elements representatius de diferents sectors banyolins, i que tots acceptaren amb el major entusiasme l'idea d'anar a la constitució d'un Club Natació, que tan de bé ha de produir a Banyoles sota l'aspecte material i moral. No cal dir com ens alegrem que les coses vagin per tant bon camí, i desitgem que ben aviat poguem veure convertits en realitat venturosa els nobles projectes d'avui. Creiem ben sincerament, que si es porta a cap aquest bell projecte, constituirà una de les més profitoses tasques que es poden realitzar avui, i que temps a venir, tots els que hagin contribuït amb el seu esforç i entusiasme a bastir aquesta bona obra se'n sentiràn orgullosos i satisfets.

Tenim entés, que el projecte presentat del qual ne's autor l'arquitecte i estimat amic Francesc Figueres, es magnífic, i serà per els banyolins una agradosa sorpresa quan el vegin, enllestít del tot. Serà un esplèndid lloc d'esbarjo pel nostre jovent i un local ben a propòsit per passar-hi llargues estones i celebrar-hi animades tertúlies les persones grans. Particularment a l'istiu, ha d'ésser el punt de reunió de les famílies dels socis, puix que la grandària de l'edifici permetrà la celebració de tota mena de festes, que a l'ensemps que serviràn de divertiment, acompliràn l'alta missió d'estrenyer llaços d'amistat i bona companyonia entre tots els banyolins.

Ara, caldrà que tots hi aportem el nostre ajut, que ningú no es quedi enrera, i cada ú amb la mida de les seves possibilitats i el seu entusiasme, faci tot el que pugui per tirar avant aquesta obra, puix que, perquè sigui forta i neixi amb vida pletòrica de possibilitats, cal que sigui obra de tots, de tots sense excepció. Quan ho haguem portat a cap i vegem l'obra enllestida, n'estarem joiosos i sentirem la satisfacció del deure complert, i ens donarem perfecte compte que amb la vida que haurem donat al Club Natació, haurem donat una vida nova a la nostra ciutat estimada.

Des d'aquest moment, ens oferim sense condicions a la Junta o Comissió organitzadora, per a tot alló que cregui convenient utilitzar els nostres modestos serveis. Tota la nostra voluntat i tot el nostre entusiasme

Fàbrica de Cotilles de
Successor de J. Masórau Vidal

Fundada en 1850

Cotilles - Faixes - Sostens - Ventreres

Sempre lo més nou — — — *Vendes major i detall*

Especialitat en confeccions a mida

Pi i Margall, 28

BANYOLES

el posem a la seva disposició, per fins a veure acomplida aquesta bella il·lusió d'avui i que poguem contemplar com s'aixeca atractiu i rialler d'entremitg de les aigües del nostre incomparable estany un esplèndid «Club Natació Banyoles».

M. B.

UNA PREGUNTA:

Que seria de la seva esposa i fills si demà Vtè. faltés?

UNA PÓLISSA DE VIDA ELS AJUDARIA A FER FRONT ALS MOMENTS DIFÍCILS

DEMANI DETALLS:

LA EQUITATIVA

(FUNDACIÓ ROSILLO)

MADRID
Alcalá 65

BARCELONA
Via Layetana 54

Agent a Banyoles:
L. TREMOLEDA

Telèfon 49

ALVAREZ 12

No ho comprenem

Al nostre escrit «Els fets ens van donar la raó» ha contestat «El Socialista» dient que el que ens fa parlar com parlem es l'odi que sentim contra els homes de l'Esquerra Republicana. No encertem a comprendre el malhumor de «El Socialista» tota vegada que a ell no li diem res, ni hem escrit mai una paraula contra la «Unió Socialista de Catalunya», i no sols no hem escrit mai res contra «els socialistes», sinó que mes d'una vegada, els homes de «Renovació» hem defensat dintre les lluites polítiques locals els drets del partit socialista que nosaltres consideravem justos, contra les preteses imposicions d'altres organitzacions polítiques.

Nosaltres si que podríem dir amb arguments ben sòlids a la mà: com canvian els homes!

Però mes que tot, el que ens atabala per comprendre i fixar la verdadera posició de «El Socialista» es que amb la mateixa facilitat en llancen una de freda que una de calenta. En el mateix número que comentem, després de dir-nos que sentim odi pels de l'Esquerra Republicana, i fer-ne una defensa, en un altre lloc del periòdic llancen una insídia contra el Sr. Santaló, un dels homes mes representatius de l'Esquerra, en el que fa referència al expedient d'expropiació per la construcció del pantà de Crespià. No us en heu donat compte? Doncs, nosaltres, que segons dieu tenim odi als homes de l'Esquerra no n'havíem volgut parlar mai, perquè consideràvem que no n'havíem de parlar, i en canvi, vosaltres que us voleu erègir en defensors seus, no dubteu en llançar a la maledicència pública, el nom

personalíssim, d'una de les figures mes destacades de l'Esquerra. En tot cas, doncs, de quina banda es l'odi?

Per altra part, ens sembla que us seria difícil trobar dins la col·lecció del vostre periòdic, tants escrits dedicats a combatre les dretes, com n'heu dedicat a combatre'ns a nosaltres. Ben al revés nostre, que ens hem dedicat sempre d'una manera primordialíssima a fer política republicana i catalanista, i a combatre les dretes. Parleu que cal fomentar la unió de tots els republicans per anar contra el dretisme, i us heu dedicat sempre amb veritable ensanyament, en campanyes injustes i mancades de tot fonament contra l'Alcalde. «El Banyolí» que es un periòdic de dreta, i per tant no hauríem d'estranyar que ataqués tan a fons com pogués, no ha fet ni la mil·lèsima part de la campanya que heu fet vosaltres contra l'Alcaldia, sinó que es únicament vostre el trist privilegi d'anar sistemàticament contra l'Ajuntament i particularment contra l'amic Masgrau, saben com sabeu i com sab tothom, que es un home que ha tingut sempre les portes obertes per rebre ja particularment ja en comissió a tots els que han demanat aclariment sobre qualsevulla qüestió municipal.

Nosaltres no sentim odi contra ningú. Fem política tan apassionadament com volgueu, però conservem sempre la correcció i el respecte per a totes les persones. No creiem que mai ningú s'hagi pogut sentir ferit ni molestat per les nostres paraules, i si fos l'odi el que mogués la nostra pluma es ben segur que no ho podríem pas dir així.

I finalment, quan diueu que amb el nostre escrit «Els fets ens van donar la raó» hem donat un pas en fals, us contestarem que, nó. Nosaltres censurem a l'Esquerra com a partit, sense particularitzar, per tot allò que al nostre modest entendre van equivocats i fan malament. Ha estat ben clar, que en l'últim Congrés del Partit d'Esquerra Republicana s'hi han mostrat dos criteris diferents de Govern. El senyor Lluhí, digué: «Tinc la convicció senyor Macià, que li he parlat sempre amb lleialtat i que li he donat bons concells, puix que tot governant es gasta. I el que li vaig dir ahir, ho repeteixo avui... I si ara som quatre o cinc que pensem així, no passarà pas molt temps sense que tots els que m'escolten pensin el mateix que jo». Aixó i moltes altres coses que digué el senyor Lluhí demostren que no està pas conforme en tot el que fa l'Esquerra. Ara, si en Lluhí, també té odi contra l'Esquerra i els seus homes..., no sabríem que dir-hi.

Casa BRUFAU

CAMISES, PIJAMES A MIDA

Esmerat tall. :: :: Preus reduïts.
Plaça Turers BANYOLES

COMENTARI

Fa dies, a Madrid se celebrà la causa pel complot militar del 10 d'Agost passat. En aquella data una colla de militars, valents i decidits, aixecaren les tropes pels carrers de la capital d'Espanya a fi de veure si podien apoderar-se del Govern nacional, perquè els semblava que no ho feia prou bé. Aquelles reformes militars d'Azaña i l'inminent aprovació de l'Estatut de Catalunya eren causes prou profundes per crear un estat de passió entre la militarada monàrquica que estava acostumada a manar i fer la seva voluntat. Aquell tòpic del «desmembramiento de la Patria» prengué tanta consistència en els delicats cervellets dels Cavalcanti, Barrera, Fernández Perez etz., etz. que fou el mòvil principal que els impulsava, junt amb Sanjurjo a Sevilla, a una altra de les ignominioses militarades que el país ha patit. El govern que estava «al tanto» els deixà fer hasta el moment en que els pogué agafar amb les mans a la massa. Detinguts els principals promotors foren sotmesos a interrogari i la majoria declararen la veritat del que havia ocorregut. En aquell moment tingueren «l'honor» suficient per dir al Jutge Instructor els motius que els havien impulsat a aixecar-se contra la República. No mentiren.

Davant aquests fets consumats és lo més natural que persones que tinguin una mica de sentit comú es diguin: Hem faltat, ens hem alçat contra la

Nació, representada pel Govern, que és la que ens manté en definitiva, és la que ens dóna el pa de cada dia i les pessetes per gastar, evocant un falç sentiment de dignitat ferida que no pot existir, perquè nosaltres som uns manats, uns funcionaris públics que no ens podem atorgar la representació nacional, hem fets actes que ataquen de ple la consciència de la Nació. Hem prevaricat dels nostres juraments més sagrats. Hem fet assassinar infelissos que estaven a les nostres ordres. Per tant, que vingui el càstic que ens mereixem que serà acceptat sense protesta.

Sembla que la reacció que haurien tingut d'experimentar aquests Srs. processats era aquesta. Però, vegeu, el revers de la medalla. Mireu amb la forma provocativa i poca-solta que es presenten al Tribunal. Les constans interrupcions i brometes dels defensors. L'insult al digníssim Fiscal de la República Sr. Anguera de Sojo, perquè és català. La barra i poca-vergonya en les declaracions que contradiuen absolutament les fetes per ells mateixos en el sumari. Tot això no demostra res més, ni res menys, que la consistència moral d'aquests militars monàrquics, que passen per damunt de les coses més sagrades inclús del seu honor. Pobre país que tingués la dissort de caure en les seves mans! Pobre Catalunya, amb el rabíós *carinyo* que ens porten aquests Srs. L'autonomia passaria a ésser el record d'un regal que ens havia fet un règim democràtic ofegat i robat per l'esperit de dictadura representat per uns militars indisciplinats.

XOL.

Vda. i FILLS de Francesc Juscafressa

Conreu Especialitzat de MADUIXES fresques i aromàtiques classe-extra
Adobades exclusivament amb productes químics. - No presenten com les de bosc
el perill de contacte amb animals verinosos.

Per comandes dirigiu-vos a: JAUME JUSCAFRESSA - BANYOLES (Girona)
Temporada de producció ABRIL - NOVEMBRE. - Especialitat amb
la selecció i embalatge. - Descomptes a Hotels, Fondes i Restorants.

Es serveixen a totes les places de la província.

Consumint "MADUIXES Juscafressa" donareu prova de bon gust.

EL CINEMA

«EL CARRER»

L'obra teatral que en la temporada de l'any 29-30, és feu centenària en el cartel del Teatre Català Romea de Barcelona ha estat transportada a la pantalla pel gran director americà King Vidor.

Generalment quan es fa una transcripció cinematogràfica d'una obra teatral, aquesta perd tota la gràcia i llavors esdevé que es crea una obra completament diferent de la que ha servit de canemàs. Això quan les obres van a parar a les mans d'un bon director; no cal dir que quant el director és dolent no se'n crea una altra sino que es desfà la primitiva.

Però King Vidor ha fet mes que això. Ha sapigut agafar una obra estrictament teatral — tota l'acció te lloc a la façana d'una casa — i convertir-la en una cinta originalment cinematogràfica sense modificar-ne l'essència, sense canviar els personatges, amb els mateixos diàlegs, i amb el mateix escenari.

Només s'ha uentit de la notabilitat de la combra, ha sapigut crear situacions que semblaven inèdites i amb el seu talent ha aconseguit donar-nos una verdadera obra d'art del cinema.

Els que coneguin l'obra d'Elmer L. Rice es faran càrrec de la importància del treball de Vidor; els que frueixen en el cinema i saben valorar la qualitat artística d'una obra s'hauran adonat de la tasca meritòria que ha portat a cap el genial director americà; però els que van al cine a cercar un esplai per la vista i no per l'esperit s'hauran aburrit al veure sempre el mateix decorat, sense fastuositats enlluernadores, un film sense sentimentalisme barat i no hauràn somrigut davant la ironia fina ni hauràn plorat al veure en el final la lliçó que ens ensenya.

Acaba el film de la mateixa manera que ha començat; la ciutat que es desvetlla sense volguer sentir la tragèdia que commou a una ànima femenina. Passats els moments de sensacionalisme del crim, ja ningú es recordarà dels éssers desgraciats que com un eco llunya ha deixat. Ja ningú no pensarà en la desventura de les dus ànimes que volguent-se apropar, acostar-se les convenències socials, les exigències materials, separen. Petita tragèdia exposada per mà mestre. Heus ací el millor comentari d'aquesta obra. — CLAVELL

La Revetlla del Camp de les Pedreres

Impressions marginals

Després dels dies plujosos de tota la semana sorgí com un miracle aquest dissabte esplèndid, assoleiat i que omplí de joia els cors dels organitzadors de la festa i els de les damiselles concursants. Però elles no sapigueren aprofitar l'esplèndida diada que la providència els donava, i lluny de fruit de les delícies del sol, amagaren llurs esguards a les mirades furtives de l'astre rei i s'enclotaren en els tallers de modistes i treballaren febrilment per deixar enllestit el vestit que a la nit devia causar sensació. Elles, avarament, no volgueren que el sol les toqués a fi d'aparèixer més belles sota la llum artificial. Eren les cigales despreocupades de la faula que es convertien per un moment — perquè no per sempre? — en les formigues treballadores.

Magnífic aspecte el del Camp de les Pedreres a l'hora que les nenes s'arreglaren per el «Concurs del Vestit de 2 ptes.» Petits infants, joguines de porcel·lana que passegen la seva petita humanitat per la pista i que inconscientment evoquen una fantasia d'un color, d'un plàstica, d'una bellesa com les que s'imaginen els grans músics i els pintors cèl·lebres.

Després el plat fort: «Concurs del Vestit de 4 pessetes». 36 dones joves fan aparició en la pista.

Brillant desfilada. Cok-tail deliciós; Gràcils moviments; Passos serens; Mirades espanyades. I sobretot una lluentor de vestit; una abigarrada confusió de colors que barrejada amb les actituds, els moviments i les mirades creen quelcom que nosaltres en diem desfilada però que en el llenguatge artístic té altre nom: Bellesa.

Presentació de les concursants. Van pujant una per una en el cadafalc. El Jurat seriós, greu, les inspecciona. És per a elles un moment trascendental. És la fita dels seus somnis. D'aquells somnis que han crescut en el taller de modista que s'han anat infiltrant en la seva ànima com una realitat llunyanà. I ara la realitat es ben present. Milers d'ulls les contemplen i elles se senten terriblement soles en mig de tanta gent.

Molts ulls però cap esguard compasiu. Només el pes feixuc de les mirades dels altres que van clavant-se com fletxes. Però això no es d'estranyar llurs actituds. N'hi ha que pugen amb el cor estret i un tremolor en els braços. Altres pugen despreocupades. Altres altives, serenes, majestuosas. Les més humils insignificants.

N'hi ha que fan un gest graciós. N'hi ha que inicien un moviment grotesc. Altres el fan i encara n'hi a d'altres que arriben al ridícol.

Però també unes quantes — poques — encerten el gest just, la pauta precisa.

Després del fall han restat en l'ambient com un eco de preterites converses uns comentaris que poc a poc van extingint-se. Es promouen discussions apassionades. S'inicien enemistats que per fortuna no arrelen. I és que ningú no té present la frase de Cándid: «En el mon tot va de la millor manera possible».

Ha passat la festa. Les noies han endreçat curiosament el vestit que un dia fou garlanda que enmotllà els seus cossos. Cada any se'l miraran. Cada any el seu esperit amargat per una nova punxada el mirarà amb més anyorança. I aniran fent-se dones i d'aquí un quan temps, obriran la capsa, miraran el vestit i una dolça recordança les farà somriure, una evocació pretèrita les entristirà i una llàgrima traïdora davallarà cara avall. Tancaran la capsa; l'esguardaran amb amargor com si allà dintre com una joia preciosa i restés per sempre més la joventut que passa, que no torna.

Potser el comentari just de la festa el feu l'escèptic que l'endemà exclamava:

«Tants mals de cap, tanta feina, tan treballar i tot plegat res, ja tot ha passat».

Trist calofó a la festa però per desgràcia massa real.

I. O. B.

Sense cap mala intenció.

El dia de Sant Pere, es l'assenyalat per a celebrar el que en diuen la «diada de la bona premsa». Des de la trona d'una església de Banyoles, es digué que, els catòlics únicament havien de protegir, comprant o subscriuint-s'hi aquells diaris que tenen establerta censura eclesiàstica. Des d'una altre església, es digué que, els catòlics, únicament havien de protegir comprant o subscriuint-s'hi, els periòdics que es declaren obertament catòlics. No hi tenim res a dir. Però, se'ns acudí una pregunta que esperem que «El Banyolí» ens contestarà traïem-nos de dubte. Seguint aquesta doctrina predicada des de la trona i que per tant hem de creure bona, un catòlic pot comprar o estar subscrit a «La Veu de Catalunya» que no té ni censura eclesiàstica ni es declara obertament catòlica, sinó que cal considerar com a periòdic neutre?

Un altre: Perquè «El Matí» que té censura i es declaradament catòlic, malgrat fer ja uns quants anys que es publica, ha estat prohibida la seva entrada al Círcol de Catòlics, fins fa ben poc?

A veure si «El Banyolí», que tan li agrada de fer-nos preguntes, té la valentia de contestar aquestes dues.

Molt agraïts

Hem rebut una molt atenta comunicació del senyor Domenec Ametller, digníssim Jutge d'aquesta ciutat, assabentant-nos l'haver estat nomenat Caporal del Somatent i oferint-se en el seu nou càrrec.

Agraïm efusivament la deferència que ha tingut per nosaltres el bon amic, i bo i desitjant-li el millor èxit en el seu comès, ens és un honor posar-nos a la seva disposició, per tot allò que cregui convenient utilitzar els nostres serveis.

Lleó Audouard

Cirurgià - Dentista

A BANYOLES:

Tots els Dimarts.
Alvarez 10, segón.

A GIRONA:

Els demés dies.
S. Francisco 12, primer.

Inauguració de la Biblioteca de la Caixa de Pensions

Amb la solemnitat que l'acte requeria, diumenge passat fou inaugurada la Biblioteca que la Caixa de Pensions ha creat a Banyoles. En representació de la Caixa de Pensions hi havia el Director General senyor Moragues, el senyor Josep M.ª Boix, i altres alts empleats, acompanyats del personal d'aquesta Sucursal. Hi assistí l'Ajuntament en corporació, el Jutjat, el senyor Tinent de la Guardia Civil, representacions de totes les Entitats banyolines, i de la premsa local. En el moment de la inauguració, les dependències de la Caixa i el local on està instal·lada la Biblioteca estaven atapeïts de gent, prova inèquívoca, de que el poble de Banyoles s'associava entusiàsticament a l'acte trascendental. Amb eloqüents paraules, el senyor Moragues, Director General de la Caixa de Pensions oferí la biblioteca al poble de Banyoles, fent història de l'obra cultural i patriòtica, que realitza la Caixa arreu de Catalunya. Li contestà l'Alcalde, pronunciant un discurs bellíssim, agraïnt la fundació de la biblioteca, remarcant la gran simpatia que inspirava l'acte que se celebrava, i fent ressaltar com es de necessari que el progrés material i cultural marxín acompanyats per assolir un poble la verdadera civilització. Ambdós foren molt aplaudits per la gran concurrència que hi assistí.

Acabada la inauguració oficial, fou oberta ja al públic que, passà a visitar-la, éssent uns quants centenars les persones que hi desfilaren, fent tothom grans elogis de l'elegant sobrietat de les instal·lacions de la nova biblioteca.

Ara doncs, ja tenim biblioteca, i nomes manca que el temps ens digui si el poble de Banyoles sab

aprofitar aquest nou instrument de cultura que han posat a les seves mans, o si, com en altres coses, serà una ruxada momentània, i després els llibres permanixeran immòbils en els seus estants, i la Biblioteca veurà escolar-se les hores en la més desolada solitud. El Sr. Moragues en el seu discurs ens digué l'èxit que havien assolit les altres biblioteques fundades en altres ciutats i viles, i l'Alcalde, ens digué, que aquell dia quedaba omplert un gran buit que hi havia a Banyoles, cal confiar que, el senyor Moragues, en altres inauguracions, podrà dir també l'èxit de la nostra Biblioteca, confirmant així les paraules de l'Alcalde, de que veritablement amb la biblioteca inaugurada s'ompli un buit que hi havia en la vida de la nostra ciutat.

Notes Històriques

La unió amb Castella

Hem dit que la política de Joan II va provocar la unió de Catalunya i Castella. Efectivament: mercès a ella, el seu fill Ferran, nascut del segon matrimoni, va casar-se amb Isabel, hereva d'aquest reialme (1469). Morts el rei castellà Enric IV (1474) i el rei aragonès Joan II (1479), les corones d'Aragó i Castella s'aplegaren en els joves prínceps coneguts amb el sobrenom de els Reis Catòlics.

El regnat dels Reis Catòlics assenyala un període de transició cap a la unió de Catalunya amb Castella. Les dues corones, aplegades en Ferran i Isabel, continuen essent independents, i no es realitza llur unió sinó en la persona de Carles de Gañt, o sigui l'emperador Carles V, nét dels Reis Catòlics. — FOIX.

DE TOTS COLORS

L'article frontal del nostre número anterior, ha tingut la virtut insospitada, de treure de pollaguer a «El Socialista» i de fer enfadar «El Banyolí». Ens sembla evident, que la doctrina que a allà exposàvem, no tenia res a veure amb socialistes ni regionalistes, puix que l'opinió emesa no pot interessar a ningú que no sigui militant d'un partit d'esquerra. A que vé, doncs, la mala cara dels uns i dels altres?

No podrem pas negar, tant mateix, que la política banyolina es ben enigmàtica.

*
* *

Forn de Pa de Càn "Bera" Tomás Badia

Servei a domicili

Despatx: Turers, 17 i Plaça República, 2 BANYOLES
Dipòsit de llevadura premsada marca DANUBIO
Carrer Mossén Cinto Verdaguer, 17

Nosaltres, tenim entés que, la Lluna es un astre, que havent passat ja per totes les etapes de l'evolució còsmica, es avui un món sense energies, mancat de color i vida, i per tant, un món mort o finat.

Peró, veus ací que, Diumenge passat, llegírem a «El Socialista» un article, l'autor del qual ens fa saber que la Lluna no es ni mes ni menys que una nebulosa, o sigui, que es un món en els inicis de la seva formació. Ens sembla que abans d'escriure aquests disbarats tan garrafals, val la pena de mirar-s'hi una mica, del contrari, un home s'exposa a fer riure, i per altre part, en lloc d'educar se sembla l'error.

* *

L'hereu del que fou rei d'Espanya, es veu que es un xicot força mes intel·ligent que el seu pare. Deu haver comprés que la menjadora d'Espanya s'havia acabat per sempre, que res en treuria de passar-se la vida conspirant i esperant que un altre dia el tornessin a fer rei, i el noi, ha cercat una bona pubilla que l'ajudi a mantenir la casa, s'ha casat i ha renunciat per ell i per els seus els *drets?* sobre la corona Espanyola. Ben fet, s'estalviarà molts disgustos, i molts mals de cap, al capdevall per no treure'n res.

Per això, hem dit que ens sembla un noi intel·ligent, que comprén bé les coses. Ara, els que encara creuen amb la monarquia, no els queda res mes per triar que l'Alfons dels carlins, o l'altre noi del ex-rei. El dels carlins, però, es tan vell que ja no s'aguanta els pets, i l'altre es una criatura. Cal confesar que es tot un panorama per fer se il·lusions sobre la monarquia a Espanya.

* *

Temps enrera' els de «El Banyoli», bo i donant-se importància, deien referint-se a nosaltres que «brams d'ase no pugen al cel», però pel que anem veient, o nosaltres ens iornem sabis o ells es tornen cada dia més ases, puix que, continuament responen als nostres «brams».

En el seu últim número, tornen a preguntar qui som, i en nom de qui parlem. També, temps enrera, deiem que les coses no s'han pas de repetir a cada moment i que únicament els tontos o eis maliciosos necessiten repeticions i aclariments continuats. Doncs bé, apliqueu-vos d'aquests dos qualificatius el que us vagi millor i si voleu saber el que tan sembla preocuparvos pregunte-ho al Bisbe. Que us heu cregut!

Informació Local

L'Empresa del Mercantil Cinema ens comunica que dintre poc serà representada en l'esmentat local, per la Companyia Cubana i Espanyola de Sarsuela del gran «divo» de moda EDUARD BRITO, LA VIRGEN MORENA obra que està obtinguent a Barcelona un gran èxit.

Per les properes festes d'Agost s'està preparant un número extraordinari de «Renovació», amb artístiques fotografies el qual serà imprès amb paper cuché.

Ha estat molt concorregut aquests dies el notable «Circo Nacional», meresquent grans aplausos del públic.

Perruqueria per a Senyores DE RAMON PERAFERRER Permanent Eugéne

SILLONS AMERICANS. - SECATGE SILENCIOS. - LOCIONS DEL PAIS I ESTRANGERES. - TINTURES INSTANTANEEES I PROGRESSIVES. - TOT EL QUE AFECTA AL RAM DE PERRUQUERIA.

Carrer Major, núm 2

BANYOLES

El conegut fotògraf (aficionat) Rafel Vilarrubias que fins avui estava hostatjat a la Fonda Comerç, s'ha traslladat al Hotel Mundial - (Can Nenes) ahont de 8 i mitja a 9 i mitja del vespre atendià al públic en general.

El nostre particular amic Josep S. Melció ha obert en el carrer Mercadal, 11 un gran Saló de Perruqueria per a senyores a preus verament econòmics.

Degut al excés d'original no podem fer mes extensa la secció de «Informació Local»

Escola de Preparació Militar FORA DE FILES afecta a "Espanya Esportiva"

Director: Joan Bartomeu Roura

La FILIAL, que dita Escola té establerta a BANYOLES ha obert la matrícula per al curs proper a fi de que puguin inscriure's dintre el temps reglamentari, els mossos de quota i no quotes que desitgin assistir-hi, a tal fi poden adreçar-se al Professor de dita Filial, en Emili Costa, sita al carrer de Pi i Margall, núm. 3, d'aquesta ciutat, qui els hi facilitarà tota classe d'informes sobre el particular.

El Taller Mecànic i d'Obres que
JOAN MÁS SARQUELLA
té instal·lat al carrer Pi i Margall
núm. 30 queda traspasat desde
la data a

J. Geli Perpinyà
el que vos ofereix els seus serveis.

Impremta i Encuadernació LA BANYOLINA, Plaça de la Font 5

POLI CONSULTORI MEDIC-QUIRURGIC

DE

Elisseo Jubert Malalties de les criatures — —
— — Malalties del cor i pulmons**Joaquim Jubert** Malalties de la pell i de les cames-Cirurgia
infantil - Cirurgia ortopèdica (dels ossos).**Joan Jubert** Malalties de l'aparell digestiu (païdor
budells, etc.) i de la nutrició. — —

Plaça de la República (del Vi) 7, prals. Telèf. 205 GIRONA

"Hotel Flora"

Premiat en el V. Concurs de Hotels, amb medalla de plata de la Societat Atracció de Forasters i placa del A. C. Catalunya.

Casa preferida per els excursionistes i Srs. Viatjans
GRAN CONFORT Espaioses habitacions amb aigua corrent, calenta i freda.
Taxis per a excursions — (Garatge)

Plaça Turers

Telèfon 24

BANYOLES

Casa PUIIG (a) DAMAS
Carrer Gran,
Núm. 14

NOVETATS PER A L'ISTIU

Noves teles - Noves creacions - Noves fantasies**Sedes i Llanes per a vestits i abrics**FLAMISOL, PLISEMATS RIBULDINGUES, CRESPONS, ESTAMPATS de SEDA i COTÓ
CAMISERIA I CORBATERIA Tot sobressurt per la seva distinció, qualitat i
conveniència.**Secció especial de CONFECCIONS per a Senyora****Hotel MODERN** de JOAQUIM JOVER**COMPLETAMENT REFORMAT**

Calefacció Central - Servei a la Carta - Espaioses habitacions amb aigua corrent

Carrer de l'Hospital, núms. de 5 a 11

Telèf. n.º 15.922

BARCELONA

L'Automobilista intel·ligent

DIU:

L'únic remei per a conservar nets els Metalls
dels cotxes sols sobté usant**Cotó "DILMER"****Rapidament i sense cansanci.**Representants EXCLUSIUS per Catalunya i Balears: CASAS GERMANS Societat Limitada
Villarroell, 195 Telèfon 74100 BARCELONA